

Đẩy mạnh công nghiệp hóa theo hình thức mới để hỗ trợ cho quá trình đô thị hóa ở các thành phố Trung Quốc

Theo "Báo cáo Phát triển con người Trung Quốc năm 2013" do Chương trình Phát triển của Liên Hợp quốc và Viện nghiên cứu Phát triển và Môi trường thành thị thuộc Viện Khoa học Xã hội Trung Quốc phối hợp thực hiện đã chỉ rõ, từ năm 1978 đến năm 2012, tỷ lệ đô thị hoá của Trung Quốc đã tăng từ 17,9% lên đến 52,6%, tốc độ và quy mô đều chưa từng có trong lịch sử phát triển. Dự tính đến năm 2030, tỷ lệ đô thị hoá của Trung Quốc sẽ đạt khoảng 70%, tương đương với gần một tỷ người Trung Quốc sinh sống ở thành thị. Do đó để đảm bảo đời sống và công ăn việc làm cho người dân thì tất yếu nền công - nông nghiệp của Trung Quốc phải có những thay đổi tích cực về cả quy mô lẫn phương thức sản xuất. Vì thế công nghiệp hóa, hiện đại hóa trở thành nhiệm vụ trọng tâm trong chiến lược phát triển kinh tế của Trung Quốc trong cả hiện tại và tương lai.

1. Nâng cao trình độ công nghiệp hóa toàn diện

Công nghiệp hóa chính là nền tảng then chốt để thúc đẩy đô thị hóa nhanh chóng, tiếp tục nâng cao trình độ công nghiệp hóa. Từ đó mới có thể thực hiện cơ bản và hoàn thiện quá trình đô thị hóa. Theo số liệu báo cáo, GDP bình quân đầu người của Trung Quốc năm 2012 là 3.000 USD, trong đó tỷ trọng sản lượng phi nông nghiệp đạt 70%, tỷ lệ lao động trong các ngành nghề phi nông nghiệp là 55%, tỷ lệ đô thị hóa đạt tiêu chuẩn là 30 - 50%. Như vậy có thể nói Trung Quốc bước vào thời kỳ công nghiệp hóa vẫn hơi muộn hơn so với các nước phát triển khác. Do sự phát triển không đồng đều giữa các khu vực, sự khác biệt về trình độ công nghiệp hóa ở các vùng là khá lớn, vẫn còn những khu vực cần phải đẩy tiến độ công nghiệp hóa nhanh hơn nữa. Đại hội Đảng lần thứ XVIII đã chỉ rõ mục tiêu đến năm 2020 cơ bản thực hiện xong công nghiệp hóa. Để thực hiện được mục tiêu này, phải thực hiện đồng bộ hóa tiến trình công nghiệp hóa ở các địa phương trên cả nước, rút ngắn khoảng cách chênh lệch về điều kiện phát triển, lấy công nghiệp hóa làm động lực thúc đẩy kinh tế tăng trưởng, căn cứ vào tình hình thực tế của địa phương về nguồn lực kinh tế, điều kiện tự nhiên môi trường, con người để có chính sách phát triển công nghiệp hóa hợp lý.

Nâng cao toàn diện trình độ công nghiệp hóa tức là phải kiên trì đi theo con đường công nghiệp hóa mới mà cốt lõi là thúc đẩy thông tin hóa hội nhập và công nghiệp hóa theo chiều sâu. Phải xác định không đi theo con đường mà các quốc gia phát triển đã thực hiện là công nghiệp hóa trước sau đó mới tiến hành thông tin hóa, Trung Quốc cần phải kiên trì thực hiện đồng thời cả công nghiệp hóa và thông tin hóa, lấy thông tin hóa để thúc đẩy công nghiệp hóa, lấy công nghiệp hóa để đẩy mạnh thông tin hóa. Khi thực hiện được đồng thời cả 2 lĩnh vực này thì sẽ hình thành đô thị hóa kiểu mới với khái niệm cacbon thấp, thông minh, sinh thái, đa chức năng.

2. Tăng cường hỗ trợ ngành công nghiệp

Không thể tách rời cơ sở kinh tế với công nghiệp hóa. Thiếu sự hỗ trợ cho ngành công nghiệp đồng nghĩa với việc ảnh hưởng đến đời sống của người dân, bởi một lẽ “không có sức mạnh kinh tế thì không có đô thị hóa hoàn chỉnh”, nên công nghiệp sản xuất phát triển thì người dân có việc làm, đặc biệt phát triển ngành công nghiệp dịch vụ thì hiệu quả đem lại sẽ khá cao, giải quyết nhu cầu việc làm cho lượng lớn người lao động. Phát huy ngành công nghiệp được coi là thế mạnh, trụ cột của địa phương, tăng cường hỗ trợ về nguồn vốn và chính sách cho các địa phương, công nghiệp hóa, hiện đại hóa với quy mô lớn, nâng cao chất lượng và hiệu quả phát triển công nghiệp, tăng cường phát triển kinh tế làm động lực lớn thúc đẩy đô thị hóa nhanh.

3. Đẩy mạnh thâm canh nông nghiệp và hiện đại hóa ngành nông nghiệp

Đô thị hóa nhưng không thể hi sinh nền sản xuất nông nghiệp, mà ngược lại phải lấy đô thị hóa để đưa nền sản xuất nông nghiệp lên một bước tiến mới, thúc đẩy phát triển thâm canh nông nghiệp. Đô thị hóa kiểu mới phải làm nổi bật được đặc trưng của từng vùng miền, phát triển nhất thể hóa đô thị và nông thôn, tôn trọng ý nguyện của người nông dân, bảo vệ lợi ích của người nông dân, đảm bảo an toàn lương thực. Nhanh chóng xây dựng hệ thống nông nghiệp hiện đại, mô hình kinh doanh nông nghiệp kiểu mới, thông qua việc chuyển giao đất đai, chuyển quyền sở hữu đất nông nghiệp, phát triển mô hình kinh doanh để nâng cao trình độ phát triển nông nghiệp hiện đại.

- Dùng khái niệm công nghiệp hóa để phát triển nông nghiệp. Tức là phải phát triển nông nghiệp theo quy mô công nghiệp lớn, thúc đẩy sản xuất công - nông nghiệp hỗ trợ lẫn nhau cùng phát triển. Một là, phải cơ sở hóa hoạt động sản xuất, lấy cơ sở của doanh nghiệp lớn để làm nền tảng phát triển dây chuyền sản xuất; Hai là, phải quy mô hóa hoạt động kinh doanh, lấy thị trường là định hướng gia công sản xuất hàng hóa; Ba là, phải công ty hóa quy trình quản lý, lấy quyền cô đọng, hay số vốn đóng góp để thiết lập hình thức hợp tác.

- Dùng khái niệm đô thị hóa để phát triển nông thôn. Tức là phải căn cứ vào quan điểm nhất thể hóa đô thị và nông thôn để thúc đẩy đô thị hóa nông thôn, thông qua việc điều chỉnh chế độ đất đai, sản xuất tập trung phù hợp để đẩy nhanh tiến trình xã hội hóa nông thôn; Hoàn thiện cơ chế chuyển nhượng đất đai, thúc đẩy việc chuyển đổi phương thức sản xuất cho người dân sống trong khu vực đô thị hóa; Đẩy mạnh phát triển hoạt động cộng đồng nông thôn, nâng cao phúc lợi xã hội.

- Dùng khái niệm thị trường hóa để làm giàu cho người nông dân. Tức là để người nông dân thực sự trở thành người làm chủ sự nghiệp của mình, để thành quả từ tiến trình đô thị hóa đem lại lợi ích chân chính cho người dân. Đảm bảo an toàn cho tài sản, nguyên liệu sản xuất của người dân, giúp người dân tiếp cận được với quyền sản xuất và quyền thu lợi từ đất sản xuất nông nghiệp giao cho người dân. Tạo điều kiện thuận lợi cho người nông dân làm giàu, tăng thu nhập, cải thiện điều kiện sống.

4. Đô thị hóa ổn định và bền vững

Một là, phát triển trọng tâm theo định hướng mà chính sách nhà nước đã đề ra, phát huy chức năng của những đô thị vừa và nhỏ, đô thị hóa nhưng không làm mất đi giá trị truyền thống của khu vực, nhằm giữ người dân ở lại sinh sống và sản xuất tại địa phương. Phần đông dân số Trung Quốc sinh sống ở vùng nông thôn, sản xuất nông nghiệp là chính. Nếu dân số tập trung quá đông ở các đô thị lớn thì áp lực cho những nơi này là rất nghiêm trọng, phát sinh nhiều vấn đề xã hội cần giải quyết.

Hai là, thông qua phát triển sản xuất, thay đổi phương thức sản xuất nông nghiệp, sát nhập các ngôi làng liền kề, sử dụng đất hợp lý để thực hiện đô thị hóa nhanh chóng và thuận tiện hơn. Phải hiểu đô thị hóa không phải là “Đô thị hóa hộ khẩu”, cũng không phải là “Đô thị hóa di cư” mà bản chất của đô thị hóa là thay đổi lối sống và điều kiện sống cho người dân. Trọng tâm của đô thị hóa là chuyển đổi từ sản xuất nông nghiệp sang sản xuất phi nông nghiệp, điều quan trọng nhất là tạo ra cơ hội việc làm cho người nông dân.

Ba là, phát triển hài hòa các khu vực đô thị hóa với quy hoạch chung của vùng, tăng cường phát triển giao lưu sản xuất công nghiệp, dịch vụ, việc làm giữa đô thị nhỏ với các thành phố thuộc tỉnh, Trung ương. Với mục đích tạo tâm lý an cư lạc nghiệp, và môi trường sống an toàn cho người dân, để họ sống gắn bó lâu dài với quê hương.

Bốn là, thúc đẩy phát triển các khu công nghiệp tập trung, để vừa tạo việc làm cho người dân, vừa phát triển kinh tế cho khu vực đô thị hóa. Đô thị hóa không chỉ giải quyết vấn đề dân số sống tập trung ở đâu mà đầu tiên là giải quyết vấn đề điều tiết việc làm và sản xuất, thông qua việc điều tiết dân số và sản xuất việc làm thúc đẩy phát triển nhất thể hóa đô thị và nông thôn.

Tiến trình đô thị hoá của Trung Quốc đang bước vào một thời kỳ then chốt, muốn hoá giải sức ép đặt ra cho các thành thị, Trung Quốc cần phải đi con đường phát triển đô thị bền vững và thích hợp cho sinh sống, phát triển công nghiệp hóa và hiện đại hóa như chủ trương mà Đại hội Đảng lần thứ XVIII đã đề ra.

Bạch Tân Phu

Nguồn: <http://www.chinajsb.cn>

ND: Quỳnh Anh